

ДОВІДКА ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ ПО НДР
НДР «ІНСТИТУЦІОНАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВОДНОГО
ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ» (науковий керівник теми: д.е.н., проф.
Ільченко С.В., реєстраційний № 0121U108151, строк виконання
01.01.2021–31.06.2023 рр.).

Наукова новизна результатів дослідження полягає у такому:

У науково-методичному плані:

Обґрунтовано науковий підхід до групування конкурентних переваг водного транспорту, який враховує рівень об'єкта, види водного транспорту, їх загальні і специфічні переваги та недоліки;

Обґрунтовано визначення економічної сутності поняття конкурентної переваги водного транспорту, які являють собою унікальне поєднання використання наявних виробничих можливостей суб'єктів господарювання з їх поточною репутацією на ринку, що сприяють наданню замовникам конкурентоспроможних транспортних послуг, завдяки чому суб'єкти господарювання є здатними забезпечити свою присутність на ринку транспортних послуг в довгостроковій перспективі;

Розроблена поетапна модельна методика проведення діагностики рівня конкурентоспроможності підприємства водного транспорту, яка враховує специфіку досліджуваної сфери і спеціалізацію діяльності її підприємств з урахуванням критеріїв виду економічної діяльності, організаційної форми суб'єкту, розміру підприємства, виду виконуваних робіт і надаваних послуг та інших особливостей, та сприяє визначенню слабких місць підприємства, яким потрібно приділити увагу та удосконалити, наявних потенційних можливостей та резервів, їх раціонального використання для ефективного коригування стратегічного та операційного планів розвитку підприємств;

Розроблено засоби математичного моделювання для ентропійної цільової функції як узагальнюючої функції оптимізації вантажних перевезень водного транспорту на підставі його конкурентних переваг, які на відміну від наявних підходів, дозволяють отримувати допустимі та оптимальні розв'язки за прийнятний час;

Розроблено методичний підхід врахування мультиколінеарного впливу факторів на значення інтегрального функціоналу конкурентоспроможності морської інфраструктури України.

Удосконалено структуру конкурентного потенціалу водного транспорту, яка на відміну від існуючих підходів включає такі основні його елементи, як природно-ресурсний потенціал, виробничий потенціал, трудовий потенціал, інституційний потенціал, інноваційно-інвестиційний потенціал, що дозволяє комплексно оцінити результати прояву економічних загроз і небезпек при його використанні;

Розвинуто понятійно-категоріальний апарат економічної теорії шляхом визначення економічної сутності поняття «конкурентний потенціал

водного транспорту», яку на відміну від існуючих, представлено як максимально можливий обсяг надання транспортних послуг водним транспортом України за умови найбільш ефективного використання всіх факторів;

Удосконалено алгоритмічне забезпечення розрахунку та оптимізації економічних характеристик перевезення вантажів за врахування конкурентної боротьби, яке, на відміну від існуючих підходів, дозволяє сформулювати безперервну в часі моделі, що призведе до збільшення її релевантності;

Розвинута математична формалізація оцінки конкурентоспроможності за безперервною шкалою дійсних чисел поза залежністю від шкал вимірювання окремих факторів;

Сформовано методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності морської інфраструктури за різних груп факторів з математичною формалізацією окремих векторних функціоналів, векторної адитивності вказаних функціоналів та врахування ваги їх впливу на інтегральну конкурентоспроможність морської інфраструктури;

Обґрунтовано заходи оптимізації структури регулювання взаємин суб'єктів водного транспорту та розробка стратегічних рекомендацій на основі аналізу впливу правового регулювання на розвиток суб'єктів господарювання;

Сформовано теоретико-методологічні засади розвитку водного транспорту шляхом систематизації наукових підходів та методів діагностики рівня конкурентоспроможності підприємств водного транспорту, що дозволило узагальнити комплексне розуміння конкурентоспроможності, яке представляє собою сукупність наявних та задіяних можливостей підприємства із одночасним виявленням резервів, використання яких дозволить більш якісно і ефективно розробити стратегічні та комплексні заходи з метою світового транспортно-логістичного.

Розвинуто методичний підхід до побудови профілю конкурентної стратегії внутрішнього водного транспорту України, який, на відміну від наявних підходів, включає основні елементи конкурентного потенціалу, такі як природно-ресурсний потенціал, виробничий потенціал, трудовий потенціал, інституційний потенціал та інноваційно-інвестиційний потенціал, що дозволяє комплексно оцінити результати прояву економічних загроз і небезпек при його використанні;

Набула подальшого розвитку структура організаційно-економічного механізму фінансування реалізації конкурентних стратегій водного транспорту України, який, на відміну від існуючих, базується на інтеграції цілей суб'єктів господарювання у галузі водного транспорту з цілями національної, Європейської стратегії розвитку водного транспорту та цілями сталого розвитку для забезпечення глобальної економіко-

екологічної безпеки та дозволяє підсилити адаптивність та конкурентоспроможність водного транспорту України в умовах структурних змін макросередовища;

Розвинуто математичне моделювання часових рядів за використання формалізованого виокремлення фонових факторів та аперіодичних гармонік, яке, на відміну від існуючих підходів, дозволяє виявити вплив невідомих апіорі факторів;

Набуло подальшого розвитку математичне моделювання знаходження інтегрального функціоналу конкурентоспроможності морської інфраструктури за врахування як різних шкал вимірювання факторів, так і взаємного впливу вказаних факторів;

Набуло подальшого розвитку систематизація чинників конкурентоспроможності морської інфраструктури за виокремлення двох основних категорій: об'єктивних чинників, які не залежать від інституційних та інституціональних сфер впливу України, і суб'єктивних, таких, які інституційні та інституціональні структури можуть корегувати, збільшуючи позитивні та зменшуючи негативні наслідки їх впливів, що, окрім ефективного управління конкурентоспроможністю дозволяє сформувати більш релевантний методичний підхід для прогнозу та порівняльного аналізу досягнутих результатів.

У науково-практичному плані:

Відзначено, що методологічні принципи формування інституціонально-економічного механізму збереження конкурентоспроможності водного транспорту України та завдання реалізації шляхів його повоєнного відновлення являють собою керовану систему, яка забезпечує максимально об'єктивний вплив на збереження національного судноплавного потенціалу та відповідність управлінських рішень нормативно-правовій регламентації;

Доведено, що керівні принципи пріоритизації завдань розвитку підприємницького сектору водного транспорту України, базуються на урахуванні їхнього впливу на рентабельність таких підприємств. *Запропоновано* інструментарій раціоналізації розвитку національної судноплавної галузі як економічного важеля ланцюгового розвитку національного господарства;

Запропоновано економічне обґрунтування завдань розвитку підприємницького сектору водного транспорту України за допомогою методу кореляційно-регресійного аналізу та *розроблено* методичний інструментарій забезпечення довгострокового розвитку водної галузі, її інфраструктури на підставі виконання задач короткострокового періоду післявоєнної перебудови та, при ефективному використанні транзитного потенціалу, які сформуєть передумови розвитку регіонів, прилеглих до об'єктів інфраструктури водного транспорту, та країни в цілому.

Розроблено і апробовано методичний інструментарій ідентифікації та параметризації комплексу економічних та інституціональних важелів забезпечення конкурентоспроможності водного транспорту, який базується на оцінюванні динаміки його функціонування як перманентного економічного процесу, що формує торговельну конкурентоспроможність національного господарства.

Запропоновано методичні засади дослідження стратегічних завдань економічного забезпечення конкурентного потенціалу; визначено передумови реформування стратегії забезпечення конкурентних переваг у сфері ВТ після закінчення активної фази бойових дій; запропоновані заходи, які забезпечать довгостроковий розвиток водної галузі, її інфраструктури і економіки країни в цілому.